

RAHANDUSMINISTEERIUM

Viive Aasma
Alfa-Omega Communications
viive@alfa-omega.ee

Teie 17.06.2025
Meie 08.07.2025 nr 12.2-1/2881-2

Järelevalvemenetluse alustamata jätmine

Austatud Viive Aasma
OÜ Alfa-Omega Communications

Esitasite Rahandusministeeriumile 17.06.2025 järelevalveteate (edaspidi teade), milles palusite tuvastada Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutuse (edaspidi hankija) poolt toime pandud riigihangete seaduse (edaspidi RHS) rikkumise riigihangete registris avaldatud hanke „Kommunikatsiooniteenus” (viitenumber 289732) osas. Palusite kontrollida, kas hankija tuvastas eduka pakkuja Callisto Public Relations OÜ (16404627) puhul hanke alusdokumentides nõutud kogemuse olemasolu enne hankelepingu sõlmimist. Samuti märkisite, et hankija oli riigihangete registris menetlusliigiks määranud lihthankemenetluse, kuid eduka pakkujaga sõlmiti hankeleping maksumuses 65 200 eurot, mis ületab lihthanke piirmäära.

Riigihangete seaduse (RHS) § 205 lg 1 p 1 alusel võib Rahandusministeerium järelevalvemenetluse alustada põhjendatud kahtluse korral käesoleva seaduse §-s 207 sätestatud järelevalveteate põhjal või mõnel muul ajendil, kui on küllaldaselt andmeid, mis viitavad käesoleva seaduse rikkumisele, ja puuduvad § 206 lõikes 1 nimetatud asjaolud. RHS § 206 lg 1 p 4 järgi ei alustata järelevalvemenetlust, kui riigihanke menetlus on lõppenud. RHS § 73 lg 3 p 1 alusel lõpeb hankemenetlus hankelepingu või raamlepingu sõlmimisega. Riigihangete registri andmetel sõlmiti hankeleping eduka pakkujaga 27.02.2025. Järelikult on hankemenetlus lõppenud ning Rahandusministeerium ei saa antud hanke üle järelevalvemenetlust teostada.

RHS § 3 p-i 1 alusel peab hankija tegutsema riigihanke korraldamisel läbipaistvalt, kontrollitavalt ja proportsionaalselt. Ärisaladuse konfidentsiaalsuse kaitse on üks asjaoludest, mille tõttu läbipaistvuse põhimõtet riigihankeõiguses piiratakse. Siiski peab selleks esinema seaduslik alus ning piirang peab eesmärgi saavutamiseks olema vajalik.

Euroopa Kohus (EK) on otsuses C-54/21 ANTEA POLSKA jt käsitletud hankemenetluses osalejate teabenõuetele vastamist. EK selgitas, et hankemenetluse jooksul pakkujate poolt esitatud dokumentide konfidentsiaalsuse kaitse riigihangete valdkonnas peab olema tasakaalus läbipaistvuse ja tõhusa kohtuliku kaitse nõudega. RHS § 47 lg 4 p 3 alusel peab hankija seega esitama hankes osalenud edutule pakkujale teavet eduka pakkumuse kohta neutraalsel kujul, võimalikult suures ulatuses ja viisil, mis tagab, et niisuguse edastamisega

säilitatakse konfidentsiaalsus nende andmete konkreetsete osade puhul, mille kaitse on sellisena põhjendatud. Hankija peab pakkujaga jagama andmete põhisisu ja eelkõige nende andmete sisu, mis puudutab tema otsuse ja eduka pakkumuse olulisi aspekte (otsuse p 66). Seega ei saa hankija jätta eduka pakkumuse valikut täielikult põhjendamata argumendil, et otsuse põhjendamisega peaks hankija avaldama eduka pakkuja ärisaladust.

Lisaks selgitas kohus viidatud otsuses, et varasemalt täidetud lepingute nimekirja ei saa pidada tervikuna konfidentsiaalseks (p 73). Kohus leidis, et pakkuja kogemus ei ole üldreeglina salajane, mistõttu ei saa tema konkurentide eest põhimõtteliselt varjata selle kogemusega seotud teavet, tuginedes ärisaladuse kaitsele (p 75). Küll aga tõi kohus välja, et varasemaid lepinguid on võimalik konfidentsiaalsena käsitleda, kui tegemist on teatud tundlike toodete või teenuste hankelepingutega, mis võivad erandkorras õigustada teabe avalikustamisest keeldumist.

Viidatud EK lahendis esitatud seisukohad seostuvad eelkõige andmete avaldamata jätmise mõjuga pakkujate vahelisele konkurentsile ja hankes osalenud ettevõtja vaidlustusõigusele. Hankes mitte osalenud isikute puhul ei teki küsimust õiglase pakkujate vahelise konkurentsi tagamisest. Küll aga võib eduka pakkuja kohta andmete jagamata jätmine mõjutada vaidlustusõiguse tagamise küsimust vaatamata sellele, kas teabenõude esitajaks on hankemenetluses osalenud isik.

RHS ei reguleeri eduka pakkumuse või pakkuja kohta teabe avaldamist muus ulatuses, kui riigihanke menetluse lõppemise järgselt lepingu sõlmimise andmete esitamine riigihangete registrile õigusaktides määratud ulatuses, sh eduka pakkuja nimi, registrikood, sõlmitud lepingu maksumus. Kui hankija vastab sellise isiku, kes ei esitanud riigihankes taotlust ega pakkumust, teabenõudele, siis kohaldub sellele tegevusele avaliku teabe seadus. Rahandusministeeriumi pädevus riigihangete alase järelevalve teostamisel piirdub RHS-i ja selle alusel antud õigusaktide järgmise kontrollimisega. Märkime siiski, et kuna EK leidis, et pakkuja kogemus ei ole üldreeglina salajane ning ettevõtja ei saa hankemenetluses osaledes nõuda, et nende varem sõlmitud lepingute või täidetud projektide loetelu ja viiteid, mis võimaldavad seda kogemust tõendada, käsitletaks tervikuna või valdavas osas konfidentsiaalsena (p 73-74), ei muutu antud teave tõenäoliselt salajaseks üksnes seetõttu, et informatsiooni avaldamist soovib hankes osalemisest huvitatud isik, mitte teine pakkuja.

Riigihanke piirmäärade ja hankemenetluse liigi valiku osas selgitame järgmist. Edukaks tunnistatud pakkuja Callisto Public Relations OÜ oli antud hankemenetluse ainus ettevõtja, kes pakkumuse esitas. Kui kõigi pakkumuste maksumused ületavad hankelepingu eeldatavat maksumust, võib hankija lükata kõik pakkumused RHS § 116 lg 1 p 1 alusel tagasi või kasutada § 73 lg 3 p-s 6 nimetatud võimalust menetluse kehtetuks tunnistamiseks, kui § 116 korraldatud menetluses ei kohaldu. Juhul, kui hankija pakkumusi tagasi lükata ei soovi, tõusetub küsimus eelkõige selles, kas eeldatav maksumus on määratud õigesti. Olukorras, kus kõigi pakkumuste maksumused ületavad oluliselt hankelepingu eeldatavat maksumust, on äärmiselt tõenäoline, et hankija on eksinud eeldatava maksumuse määramisel. Samas juhul, kui hankija on lähtunud riigihanke eeldatava maksumuse määramisel RHS-is sätestatust, sh järginud § 23 lg-id 3 ja 8 ning suudab objektiivselt tõendada, et on määranud riigihanke eeldatava maksumuse õigesti (näiteks lähtus keskmisest turuhinnast või on eelnevalt läbi viinud turu-uuringust), võiks menetluse jätkamine ja lepingu sõlmimine olla lubatud. Seda isegi juhul, kui menetluse tulemusel sõlmitava hankelepingu maksumus ületab piirmäära, millest lähtuvalt hankija valis hankelepingu sõlmimiseks korraldatava menetlusliigi.

Lähtudes eeltoodust ning tuginedes RHS § 203 lg-tele 1 ja 3, § 205 lg 1 p-le 1 ja § 206 lg 1 p-le 4 ja lg-le 3 koostoimes, teatame, et Rahandusministeerium ei alusta Teie 17.06.2025 teate ajendil järelevalvemenetlust.

Vaatamata järelevalvemenetluse alustamata jätmisele täname Teid esitatud pöördumise eest - arvestame sellega edaspidi riskianalüüside ja plaanilise järelkontrolli tööplaanide koostamisel. Lisaks võtame hankijaga ühendust ning juhime tema tähelepanu **teabe avaldamist puudutavale Euroopa Kohtu praktikale ja lihtmenetluse jätkamisega kaalutlemise alustele juhul kui esitatud pakkumus(ed) ületavad riigihanke piirmäära.**

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Estella Põllu
riigihangete valdkonna juht

Saara Selgmäe 5381 1142
saara.selgmae@fin.ee